Domoljubni radio

Portal domoljubnog radija

Fra Vjenceslav Janjić : Krizban okićen suzama

Mario Strinavić · Monday, December 23rd, 2019

BOŽIĆNA PRIČA

Badnjak je! Baka je Kata došla ranije u crkvu na misu zornicu još u pola šest sati, u rano jutro.

Kad je sjela u klupu ovako je u sebi razmišljala: „Ovo je zadnja zornica u tekućoj 2019. godini. Možda slijedeći Božić neću niti doživjeti!“ Odmah nakon zornice požurila je kući što nije bilo uobičajeno nakon prijašnjih zornica. Svaki put nakon zornice baka Kata bi naišla kod rodbine da se malo ogrije jer je u crkvi bilo dosta studeno. Usput je popila i prvu jutarnju kavu. Potom je požurila svojoj kući. U seljačkoj peći zidanoj od cigle pucketala su suha drva koje je baka ubacila u peć kad dođe da se i kod kuće može ogrijati. Potom je potražila lonac i u njega nalila vode kako bi u vodu stavila već pripremljen grah za kuhanje. Iz kuhinjske vitrine uzela je i manji lonac u njemu će skuhati još i kompot od jabuka. Na Badnjak se oduvijek postilo. Planirala je još ispeći i pogaču pa da sve bude po starinskom običaju.

I dok su lonci na šporetu svirali, svaki svoju melodiju, baka se dala na kićenje božićnog drvceta. U našoj Slavoniji i Bosanskoj Posavini vele ‚po malo švapski „ Krizban.“

Krizban joj je donio ove godine susjed Marko iz šume. Svaku ukrasnu kuglu baka je Kata okrenula po nekoliko puta u svojoj ruci. Činilo se kao do se željela prisjetiti koja je kugla bila na kojoj grani prošle godine. Možda je još i bitnije da se željela prisjetiti koje joj je od djece stavljalo koju kuglu na božićno drvce. Onda se malo dublje zamislila i tako razmišljajući došla je na ideju da ispod kreveta izvadi kutiju u kojoj je ljubomorno čuvala fotografije svoje djece i unučadi, kao i čestitke i razglednice. O svakoj bi od njih mogla ispričati prave romane. U mislima se započela prisjećati svojih sinova i kćeri, te svojih unučadi. Stariji sin Joso poginuo je 91. godine u Domovinskom-obrambenom ratu.
Njegova supruga, nevjesta Mara s troje unučadi, sada živi u Zagrebu. Drugi sin i nevjesta kao i djeca žive u Irskoj., kao i kćerka Mara. Sin Anto s obitelji živi u Australiji. Muž Grgo je umro u progonstvu. Otkazalo mu srce u tuđini od čežnje za rodnim krajem.

I tako gledajući fotografije i prisjećajući se svojih najmilijih suza suzu je stizala na izbrazdanom licu od godina i teškoća života. Kao da je svaka godina njezina života izbrazdala po jednu crtu na njezinom izboranom licu. Gotovo da je sve slike koje su do tada ležale u kutiji stavila na krizban tako da više nije bio mjesta niti za jednu ukrasnu kuglicu.

Potom je bacila pogled kroz prozor kao da joj se učinilo da upravo tog trene dolaze njezina djeca sa svojim obiteljima iz dalekog svijeta u rodnu kuću. Mislila je : Božić je obiteljski blagdan i svaka obitelj treba se vratiti svome domu . Bila je to samo njezina pusta želja. I nije to još bilo sve! Počela je slagati svečane tanjure za svakog od svojih sinova i njihove supruge upravo onakvim redoslijedom kako su oni i sjedili prije tog nesretnog rata. Puno godina i teška astma natjerali su je da malo sjedne i predahne . Ponovno je počela kopkati po kutiji i našla je i jednu fotografiju sela snimljenu upravo na Badnjak, ali tamo davno, davno još prije rata. Selo je bilo siromašno okićeno. Nije tad bilo svjetlećih reklama, blještavila neonskog svjetla, ni visokih i svečano okićenih borova kao danas. Baki se učinilo da je sve to, iako siromašnije, bilo ljepše i toplije nego li danas.

Njezino duboko razmišljanje prekinulo je crkveno zvono koje je pozivalo na Anđeosko pozdravljenje. Sumrak je pao na selo. Tek joj se sad steglo oko srca . Srce puca, ali pući ne može. Sad se još jednom prisjetila svoga pokojnog supruga Grge. Upravo oko Anđeoskog pozdravljenja svake godine na Badnjak Grgo bi unosio slamu u kuću, tik što se malo smračilo. Baka Kata bi ga dočekala na vratima s blagoslovljenom vodom s

kojom je poškropila njega i slamu koju je još za dana muž Grgo pripremio i stavio na skrovito mjesto da djeca ne vide , neka čeka prvi sumrak.

Kad su slamu razbacali po podu najprije su se djeca izigrala skačući po slami i tražeći skromne poklone koje je baka Kata već odavno poslagala . Bili su to orasi, jabuke, sušene šljive i smokve. Potom su započele duge molitve i preporuke. Njezin je Grgo molio za mir i Božji blagoslov u obitelji, za sreću i blagoslov pri blagu i gospodarstvu, za mir u domovini i u svijetu. Molilo se i za pokojne članove obitelji. Danas je među pokojnima i njezin muž Grgo s kojim je dicu izrodila i na noge podigla, kuću sagradila… U molitvi su se ponajprije sjetili i sina Jose koji je poginuo u ratu 91. i na taj način položio svoj život na oltar Domovine…. Njezin plač sad se pretvorio u jecanje: „Grgo moj Grgo, ti me ostavi, dica me ostaviše, ostah sama kao žalosna vrba bez igdje ikoga svoga!“

Kad se malo pribrala , u strahu da je susjedi ne bi čuli kako plače, nastavila je prekapati kutiju „punu dragulja! “ Među fotografijama našla je i božićnu čestitku od prošle godine od unuka Domagoja. Domagoj je jedan od trojice sinova sina Ante iz Australije. „Draga bako, stajalo je u pismu, „polako se pripremamo za Božić, ali ovdje nisu Božići takvi kakvi su nam bili u „Staroj Domovini.“ Nedostaje nam i did Grgo s kojim sam ,na sami Badnjak, išao u državnu šumu posjeći krizban. Dida bi uzeo sjekiricu pod ruku. U džep bi stavio komadić kobasice i jednu šaku čvaraka i malo kruha. To je on ponio za mene. Za sebe bi uzeo dvodecku s rakijom . Nju bi stavio u unutarnji džep kao da rakiju od nekoga skriva. Usputno mi je pripovijedao o Božićima

iz njegova djetinjstva. Radije sam ga slušao, dok je on to pripovijedao , nego našeg župnika dok propovijeda u crkvi. Ovdje je ljeto i nema takvih Božića kao što su bili didovi Božići.

Ni krizbani nisu takvi kakvi su bili naši u „starom kraju!“ Nema više ni bakinog posnog graha niti kiselog kupusa. Ovdje nema niti meni drage pogače…. Bako, ja bih se rado vratio u naše selo, ali nam tata uvijek kaže da se tamo „ u našoj staroj domovini“ ne može živjeti. Dok se , jednog dana ne vratimo, bako ti nam dobro čuvaj naš dragi hrvatski Božić! Čestit ti Božić i sveto Isusovo Porođenje! To ti želi tvoj unuk Domagoj iz daleke Australije!“

Iscrpljena od rada, a još više od plakanja, baka Kata je sjela na drvenu sećiju i nedugo nakon toga i zaspala. Tek što je oči zatvorila počela je sanjati svog pokojnog muža Grgu kako, dok je još bio živ, nazdravlja rakiju s ukućanima a na stolu je stajala posna večera koju je ona ,s puno ljubavi priredila, za svoje ukućane. I tko zna koliko bi dugo potrajala bakina sreća u snu, da ju nije probudila vesela zvonjava zvona sa zvonika njihove župne crkve koja su pozivala ljude na svečanu misu polnoćku. Baka se Kata žurno spremila u svečanu odoru , koja se oblači jedino u svečanim prigodama kao što su kirvaj, Božić i Uskrs. Potom je krenula prema župnoj crkvi u kojoj je uvijek tražila i nalazila lijek svojoj ostavljenosti!

Pripremio: Fra Vjenceslav Janjić

M.Strinavić

This entry was posted on Monday, December 23rd, 2019 at 8:24 pm and is filed under Aktualno, Domoljublje You can follow any responses to this entry through the Comments (RSS) feed. Responses are currently closed, but you can trackback from your own site.